

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. I. De Iuliano, deque genere ejus & educatione: & quomodo Imperator
factus ad Gentilium religionem descivit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

SOCRATIS ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ
SCHOLASTICI ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ
ECCLESIASTICÆ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
HISTORIÆ ΤΟΜΟΣ Γ.
LIBER III.

Κεφ. α΄.

CAPUT PRIMUM.

De Iuliano, deque genere ejus & educatione: & quomodo Imperator factus ad Gentilium religionem deservit.

Περί Ἰουλιανῶ, καὶ ἡμῶν ἀπὸ τῆ παιδείας καὶ ἑπιπέ-
του βασιλείαν παρελθόν, ἐπὶ τὸ Ἰλλυρίων
ἀπὸ Ἰουλιανῶ.

IMPERATOR quidem Constantius die tertio Nonas Novembris, Tauro & Florentino Consulibus, in finibus Ciliciæ vita defunctus est. Iulianus vero iisdem Consulibus, die tertio Idus Decembris ex partibus Occidentis profectus Constantinopolim venit, in eaque urbe Imperator est renuntiatus. Sed quoniam de Imperatore Iuliano, viro inprimis diserto, pauca narrare hic nobis propositum est, nemo ex ejus familiaribus verborum phaleras à nobis requirat, perinde quasi necesse sit, ut oratio ejus, de quo instituitur, magnitudini ex æquo respondeat. Enimvero cum Christianæ religionis historiam scribere aggressi simus, perspicuitati studentes, humili ac pedestri genere dicendi uti pergemus, quemadmodum initio professi sumus. Dicturi igitur de illo, deque genere illius & educatione, & quo modo ad imperium pervenerit, paulo altius sermonem repetamus necesse est. Constantinus qui Byzantium suo nomine appellavit, duos habuit fratres, ex eodem patre, non autem ex eadem matre genitos: quorum alter Dalmatius, alter Constantius vocabatur. Et Dalmatius quidem filium habuit sibi cognominem. Constantii vero duo filii fuere, Gallus & Iulianus. Porro post obitum Constantini conditoris Constantinopoleos, cum juniorem Dalmatium milites peremissent, isti quoque parente orbati, in idem cum Dalmatio periculum propemodum inciderunt. Sed Gallum quidem morbus qui letalis videbatur, periculo eri-

Ο Μὲν βασιλεὺς κωνσταντῖνος ἐν μηνὶ ἑβδόμῳ τῆς κιλικίας περὶ τριτῆς τῆς νοεμβρίου μηνὸς, ὑπαθιούτων ταύρων καὶ φλωρεντίας, ἐτελεύτησεν τὸν βίον Ἰουλιανὸς δὲ τῶν αὐτῶν ὑπαθιῶν, περὶ τὴν ἐνδεκάτην ἑξῆς μηνὸς δεκεμβρίου ἐκ τῶν ἐσπερίων μερῶν ἐλάσας, εἰς τὴν κωνσταντινῶπολιν ἐπιβλήθη, καὶ ἐν αὐτῇ ἀντοκρατορεῖσθαι ἀρνήσασθαι ἐπειδὴ περὶ Ἰουλιανῶ τῆ βασιλείας ἐπιγίμνα ἀνδρὸς ὀλίγα διεξελθεῖν ἀρνήσασθαι δὲ τῶν αὐτῶ γνωρίμων ἐπισημῶν κομισθῆναι φράσεως, ὡς δέον τὸν περὶ τοιοῦτον λόγον μὴ ἀπολείπειν, περὶ δὲ ὁ λόγος χειρῶν καὶ δ' ἔσσης τῆς ἱστορίας, δια σαφηνεῖται περὶ τῆς καὶ χαμαιζήλου φράσειν ὁ λόγος καὶ τὸτο δὲ δόξης ἐπηγείλατο ὁμολεκτέον περὶ αὐτῶ, καὶ ἡμῶν αὐτῶ καὶ παιδείας, καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν βασιλείαν ὑπαρῆεν καὶ τὸτο ποιήσαν ἡμῶν μικροῦ ἀντιδρόξασθαι κωνσταντῖνος ὁ τὸ βυζαντινῶν ἰδῶν περὶ σαγορεύσας ὀνόματι, ἔχεν ὁμοπατέρας ἀδελφῶς, οὗτοι αὐτῆς ἡγομένους μητρός δαλματίου καὶ τῶ ἐνὶ πατέρω δὲ κωνσταντῖνος καὶ δαλματίου μὴν ἕον ἐγένετο ὁμῶν ἡμῶν ἀπὸ κωνσταντῖνος ὁ δὲ ἐγεννήθησαν υἱοί, γὰρ ἡμῶν Ἰουλιανὸς ὡς ἐν μῶ τὴν τελευτήν τῆς κωνσταντινῶς πόλεως, οἱ στρατῶνται οὗτοι ἀνείλον δαλματίου, τότε δὲ ἔτι ἀπὸ τῶν υἱῶν ἐγένετο οἰκίῶν πατέρω, μικροῦ δὲ ἐν τῶ δαλματίου συνεκινδυνώσαν ἔι μὴ γὰρ ἡμῶν μὲν νότος περὶ δοκίαν ἔχουσα θανάτου

σατο Ἰουλιανὸν ἢ ἡλικία, ὁλοκλήρως γὰρ ἦν ἔπι, διέσωσεν ἑπεί ἢ καὶ αὐτῶν τῶ βασιλείως ὄρμη ἐκεχαυώθη, γάλλος μὲν τὸς ἐν ἰωνία καὶ τὴν ἐφεσον ἐφοίτα διδασκάλοις, ἐνθα αὐτοῖς καὶ κήσεις ἦν ἐκ προγόνων πολλή. Ἰουλιανὸς δ' αὐξηθεὶς, τῶν ἐν κωνσταντίνῃ πόλει παιδοληρίων ἠκροάτο, εἰς τὴν βασιλικὴν, ἐνθα τότε τὰ παιδευήσια ἦν, ἐν λιτῶ χήματι περιών, καὶ ὑπὸ μαρδονίῃ τῷ ἐννεχῆ παιδαγωγέμεν. τῶν μὲν ἐν γραμματικῶν λόγων, νικοκλῆς ὁ λάκων ἦν αὐτῷ παιδευτῆς ῥητορικὴν δ', ἄλλ' ἐκ ηβολίῳ καλῶρθου τῷ Θεοφιστῇ, χριστιανῷ τότε τυγχάνοντι. τέτρα δ' ὁ βασιλεὺς κωνσταντῖν ἄσθενήσῃ, μήπως ἔλλωθ' διδασκάλῳ ἀκροώμενος, ἄσθενος δεισιπιδαιμονίαν ἐκκλίνῃ χριστιανὸς γὰρ ἦν δὲ δ' ἀρχῆς Ἰουλιανὸς ἀκμάζοντι. ἢ αὐτῷ ἄσθενος λόγους, φήμη τις εἰς τὸν δῆμον διέτερεχεν, ὡς εἶη ἰκανὸς τὰ ῥωμαίων πράγματα διοικεῖν καὶ τῆτον λοιπὸν φανερώς ἀρτυλλέμενος, ταρραχῶ ἐποίησεν τῷ βασιλεῖ διὰ μεθίστησιν αὐτὸν ἐκ τῆς μεγαλοπόλεως εἰς τὴν νικομηδείαν, κελεύσας μὴ φοιτᾶν ἄλλ' ἡλικίῳ ὑπὸ τῷ σύρῳ Θεοφιστῇ τότε γὰρ ὁ λιβαῖος ὑπὸ τῷ παιδαγωγῶν τῷ κωνσταντίνῃ πόλεως ἐκβληθεὶς, ἐν τῇ νικομηδείᾳ τὰς διατριβὰς ἐποίητο. ἔσθ' ἂν μὲν ἐν τῇ ὀργῇ καὶ τῶν παιδαγωγῶν, εἰς τὸν καὶ αὐτῶν αὐτῶ γραφέντα λόγους ἐκένωσεν. Ἰουλιανὸς δ' ἐκκολλυέτο φοιτᾶν παρ' αὐτῷ, διότι λιβαῖος ἔλλωθ' ἐν τῇ ἀρτυλλείᾳ ἐτύχχανεν ὧν ὁμοίως ἢ ἔρασης ὧν τῷ λόγῳ αὐτῷ, λεληθότως στυγαῶν αὐτῶς ἠσκάτο προκόπιοντος ἢ αὐτῷ τῇ ῥητορικῇ, ἐφίσα δ' τῇ νικομηδείᾳ μάξιμος ὁ φιλόσοφος, ἔχ' ὁ βυζαντινὸς ὁ εὐκλείδης πατὴρ, ἀλλ' ὁ ἐφεσιος, ὃν ὕστερον ὡς μαγανείας ποιᾶν ὁ βασιλεὺς ἡλενιμανὸς ἀναίρεθῆναι ἐκέλευσε. ἴστο μὲν ἔν ὕστερον γέγονε τότε δ', ἔδ' ἔτερον π παρῆν εἰς τὴν νικομηδείαν, ἀλλὰ Ἰουλιανὸς φήμη ἠγρῶν αὐτῶν. ἄλλ' ἄλλ' τῶν δὲ φιλοσόφων λόγων γὰρ ἀμύθη, ἐνθὺς ἐμιμείτο ἐτὴν ἀρτυλλείαν τὰ παιδοληρία, τὰ καὶ ἀπιδυμίαν τῆς βασιλείας ἐμβάλλοντι. αὐτῷ ἑπεί ἢ ταῦτα τὰς ἀκοὰς τῶ κρατέντι ἐλάτθανεν, ἐν μέσῳ ἐλπίδ' ἔχ' καὶ φόβου ὧν, τὴν ὑπὸ νοίαν ἐκφυγῆν βεβλόμεν, ὁ πρῶτον γνή-

A puit : Iulianum vero tenera ætas, vix enim octo annos impleverat, conservavit. Post hæc cum Imperatoris animus adversus illos emollitus jam esset, Gallus Ephesi in Ionia scholas frequentavit, qua in regione multa ipsis prædia à majoribus relicta erant. Iulianus vero ubi adolevisset, Constantinopoli liberalibus disciplinis est institutus: in basilicam, ubi tunc scholæ erant, simplici habitu procedens unà cum prædago suo Mardonio eunucho. Et in Grammatica quidem magistrum habuit Nicoclem Laconem. In Rhetorica vero præceptore usus est Ecebolio sophista, qui tunc temporis erat Christianus. Id enim prudenter ab Imperatore prospectum fuerat, ne ille Paganum sophistam audiens, ad Gentilium superstitionem delaberetur. Quippè ab ineunte ætate Christianus erat Julianus. Porro cum in humanioribus litteris magnos faceret progressus, fama per urbem spargi cæpit, idoneum illum esse qui Romanam rempublicam gubernaret. Quod cum jam latius sermone omnium divulgaretur, Imperatoris animum conturbavit. Quamobrem illum ab urbe Regia transtulit Nicomediam, præcipiens ne scholam adiret Libanii sophistæ Syri. Namque id temporis: Libanius à Pædagogis Constantinopoli expulsus, Nicomedia scholam aperuerat. Et hic quidem iram adversus Pædagogos conceptam, scriptâ in illos oratione effudit. Julianus vero idcirco ad Libanium prohibitus erat accedere, quòd is religione Gentilis esset. Orationum tamen illius amore captus, clam eas sibi comparans studiose lætitabat. Cumque in Rhetorica proficeret, advenit Nicomediam Maximus Philosophus, non ille Byzantius, Euclidis pater; sed Ephesius, quem postea tanquam artes magicas exercentem Imperator Valentinianus interfici iussit. Verum id diu postea contigit. Tunc temporis vero nullam aliam ob causam, sed solâ Iuliani famâ impulsus Nicomediam advenerat. Apud hunc Iulianus cum Philosophiæ rudimenta & quendam quasi gustum percepisset, statim religionem præceptoris imitari cæpit. Qui etiam imperandi cupiditatem in ejus animum iniecit. Cum hæc ad Imperatoris aures perlata essent, Iulianus inter spem ac metum constitutus, ut suspicionem effugeret, qui prius ve-

tus fuerat Christianus, tunc repente falsus extitit: & ad cutem usque tonsus, monasticam vitam simulavit. Et clam quidem Philosophia operam dabat: palam vero sacros Christianorum legebat libros. Quin etiam in Ecclesia Nicomedienſi lector est constitutus. Huiusmodi simulatione usus, Imperatoris turorum effugit. Et ista quidem metu adductus egit. Cæterum spem animo conceptam minime abiciens, plurimis amicorum felicia fore tempora putaretur. Dum res Iuliani hoc in statu essent, frater ejus Gallus qui Cæsar renuntiatus fuerat, in Orientis partes proficiscens, visendi ipsius causâ venit Nicomediam. Gallo paulo post interfecto, statim Iulianus in suspicionem venit Imperatoris, atque idcirco iustus est custodiri. Sed cum custodes suos effugere valuisset, mutatis subinde latebris salutem sibi quaesivit. Tandem vero uxor Imperatoris Eusebia, cum eum latitantem deprehendisset, persuasit Imperatori ut nullo malo eum afficeret, sed potius Athenas ire permitteret, Philosophia operam daturum. Postea vero, ut rem breviter complectar, Imperator eum inde accersitum, Cæsarem renuntiat: & sorore sua Helena illi in conjugium data, in Gallias contra Barbaros mittit. Etenim Barbari, quos Constantius Imperator ad auxilium sibi ferendum contra Magnentium paulo ante conduxerat, cum nullum sui usum præbuisſent in bello adversus tyrannum, urbes Imperii Romani populabantur. Et quoniam Iulianus ætate adhuc juvenis erat, præcepit ei Constantius, ne quid ageret absque Ducum militarium consilio. Sed cum illi hac potestate accepta negligentius rem agerent, atque ob eam causam superiores essent Barbari, Iulianus duces quidem delictis & computationibus indulgere passus est: milites vero alacriores reddidit, certam mercedem pollicitus ei qui Barbarum occidisset. Hinc factum est, ut & Barbarorum copia minuerentur, & ipse militibus esset acceptior. Fertur autem cum oppidum quoddam ingrederetur, coronam qua civitates ornari solent, inter duas columnas suspensam funibus, in caput ejus aptissime descendisse: eoque viso cunctos qui aderant exclamasse, quasi eo signo Imperium illi præsignificati

σίου χριστιανός, τότε πλαστός ἐγένετο ἐν χροῦτε κηρομένους, τὸν τῶν μοναχῶν ὑπεκρίνετο βίον, & λεληθότως μὴν ἠσκέτο τὰ φιλοσοφῶν ἐν τῷ φανερώ, τὰ ἱερῶ τῶν χριστιανῶν ἀνεγνώσκει γράμματα (ὅ δὲ τὸ ἐν νικομηδείᾳ ἐκκλησιαστικῆς ἀναγνώσεως καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἀποσχισθῆναι, τὴν βασιλείᾳς ἐλάτταν ἐπιμένει, διὰ μὴν τὸν φόβον ταῦτα ἐπείθετο τῶν ἐλπίδος ὁκλίσει ἀμύδρος, πολλοῖς τῶν γνωστικῶν ἐν δαίμονισεν ἐλεε τὰς καιρῶν, ἢν αὐτῶν τῶν ὄλων κερήσεν ἐν τῆτοις ἡ καθεστῶτων καὶ αὐτὸν Γάλλος ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς καὶ αὐτῶν ἀναδελφθεῖς, ἦκεν ὁ φόβος αὐτὸν εἰς τὴν νικομηδείαν, ὅτε ἐπὶ τὴν ἐὼαν ἔπορεύετο ἐπειδὴ Γάλλος μικρὸν ὑπερῶν ἀνηρέθη, ὡς ἀρχὴ καὶ ἰουλιανὸς ὑποπίος κατέστη τῷ βασιλεῖ διὸ καὶ φρενῶν αὐτὸν ἐκέλευσεν ἰχθύσας ἡ διασφραγιστὰς φρενῶν αὐτὸν, τόπον ἐκτόπος ἀμείβου διεσώζετο ὅψι δὲ ποιεῖ τὴν βασιλείᾳς γαμῶν εὐσεβείᾳ χρυσόμυρον ἀνδρῶν σα, πείθει τὸν βασιλέα μὴ δὲν μὴ αὐτὸν δρᾶσαι κακόν, συλλήψαι τὴν ἰππικὴν ἀθήνας, ἐλθόντι φιλοσοφῶν ἐτεθῆεν αὐτὸν, ὡς σωτήριως εἰπεῖν, ὁ βασιλεὺς μέγα μεμψάμυρος, κατέστησε καίσαρα καὶ αὐτῶν γυναικα τὴν ἀδελφὴν ἐλένην, ἰππικῆς γαλλίας καὶ τῶν βαρβάρων ἀπέστειλεν οὐκ ἴδη βαρβαροί, ἔς ὁ βασιλεὺς κωνσταντίνου συμμαχίαν τὴν μαγνητικὴν μικρὸν ἐμπροσθεν ἐμὴ δῶσατο, εἰς ἐδὲν χρήσιμον καὶ τὴν τῶν γυμνασίων, τὰς ῥωμαίων ἐφθερεῖν πόλεις ἐπειδὴ ἠέθη ἢ τὴν ἡλικίαν, ἐκέλευσε μὴ αὐτὸν πρᾶττειν διὰ γὰρ γνώμης ἡγεμῶν τῶν στρατῶν ὡς ἡ ἐκείνοι τὸ ἔξωστίας ταύτης λαοὶ μύροι, ῥαθυμότερον τῶν πρᾶτμάτων ἐφθερεῖν, ὁ ἰουλιανὸς τὰς μὴ στρατηγῶν εἰς ἀποφῶν καὶ πότοις χολάζειν τὰς ἡ στρατιώτας ἀπομολέρας ἐποίησε, μισθὸν ὡλεσμένων τῶν ἀνδρῶν ἡ βαρβαρον ἑσπῶ μύροι, τὸ το παρῆγε διὰ τὴν ἡ ἐστὶν βαρβάρων ἐλατῆσαι, ὅ αὐτὸν ἐστὶν σμιον ὡς αἰοῖς στρατιώταις γυμναστικῶν ὅτι ὅπῃ εἰς ἐν τῶν πολιχνίων εἰσελθόντος αὐτῶν φανος ἀφ' ὧν τὰς πόλεις κοσμεῖσιν, ἐν μὴ τῶν κίων ἐκ καλωδίων ἠρήνημένος, τὴν κεφαλὴν κατενεχθεῖς ἤρμοσεν, ἐπὶ τῆ τῆτοις παρῆγε τὰς παρῆγε ἀναβοῆσαι ὡς ἐδὲν ἰουλιανὸς αὐτῶν διὰ τὴν γυμναστικὴν σημείει τῶν βαρβάρων

λείαν Φαίει δέ πρες, ως κωνσάνλιος αὐτὸν δια-
 τῆτο Ἰππὶτῆς βαρβάρους ἀπέστειλεν, ἵνα ἐκεῖ
 διαφθαρή, συμπλεκόμενοι αὐτοῖς ὀκνοῖδα
 ᾖ, εἰ οἱ τοιοῦτο λέγοντες ἀληθεύσων ὁ γὰρ τὴν
 ἀδελφῶν τὴν ἰδίαν ἀπὸ συνοικίσεως, Ἰπ-
 βελύων, εἰδέν ἄλλο ἢ κατ' ἑαυτῆ τὴν ἐπι-
 βελῶν ἔστρεπε τῆτο μὲν ἔν, ως ἐκάστω
 δοκεῖ, κρινέτω ἰουλιανὸς δὲ μεμψαμβρε
 πρὸς βασιλεῖ τῶν ραθυμῶν τῶν στρατη-
 γῶν, ἕτερον ἐπέμψθη στρατηγός, ἡγε-
 μος μὲν τῆ πρῶτη ἰουλιανὸς ὄν ἔχων
 ὑπουργόν, παρῶν τοῖς βαρβάρους συνέ-
 βαλλεν οἱ δὲ, διεπρεσβεύοντο πρὸς αὐτὸν,
 δεικνύσας ως τὰ βασιλείως γράμματα
 εἰς τὴν ῥωμαίων χώραν παρῆναι κελεύει
 αὐτῆς, καὶ τὰς ἐπιστολάς ἐπεδείκνυον ὁ δὲ,
 τὸν μὲν πρεσβευτῶν δεσμῶν ἐποίησε
 συμβάλλει δὲ τῶν πλῆθει, καὶ κατακράτῃ
 νικᾷ καὶ τὸν βασιλεῖα τῶν βαρβάρων αἰχ-
 μάλας λαβῶν, κωνσάντιον ἐπέμψεν ταύ-
 τῶν ἐνυχησίας, ἀναγορεύεται ὑπὸ τῶν στρα-
 τῶν βασιλεὺς ὡς δὲ ἐφανῶ βασιλι-
 κὸς ἐπαρῆν, εἰς τῶν δορυφόρων, ὃν εἶχε
 πρὸς ἀρχὴν ἑαυτῆ στρατῶν λαβῶν, τῆ κε-
 φαλῇ ἰουλιανὸς πρὸς τῆσιν τῆτον μὲν ἔν
 τὸν τρόπον ἰουλιανὸς ἐβασίλευσε τὰ δὲ ἐν-
 τεύθεν, εἰ φιλοσόφως, δοκιμαζέτωσαν οἱ
 ἀκούσας μὴ διαπρεσβεύσασιν γὰρ
 πρὸς κωνσάντιον, μὴ δὲ στρατεύσας ως
 ἐνεργέτην, πάντα ἐπρατῆν ἂ ἐδόκει
 αὐτῶ καὶ τῆς μὲν κατ' ἐπαρχίαν ἀρχον-
 τας ἡμεῖς διέστρεψε δὲ τὸν κωνσάντιον κατὰ
 πόλεις, ἀναγνώσκων αὐτῶ δημοσίαι τὰς
 πρὸς τῆς βαρβάρους ἐπιστολάς διόπερ
 αὐτῶ πρὸς ἐλθόντο κωνσάντιον δὲ ἀφίσαν-
 το τότε δὴ καὶ τὴν ὑπόκρισιν τῆ χριστιανί-
 ζεν φανερώς ἀπεδύσαντο πρὸς αὐτῶν, γὰρ καὶ
 πόλεις, τῆσ τε καὶ ἀναίγων, τοῖς ἀγάλμασι
 πρὸς ἐφέρε, καὶ ἑαυτὸν δεχόμενος ὠνόμαζεν
 οἱ τετὴν Ἰησοῦ καὶ ἄλλους ἑορτάς ἐπετέλεον
 ἑλληνικὰς καὶ ταῦτα ποιῶν, πόλεμον ἐμφύ-
 λιον ἀνερίπισεν καὶ κωνσάντιον ποιέμενον τὰς
 ἀφορμάς καὶ ὅσον μὲν τοῖς ἐπ' αὐτῶ, πάντα
 ἂν ἐγεγονοι, ὅσα ὁ πόλεμος ἔχει κακὰ ἐ γὰρ
 ἂν δίχα πολλῶν αἱμάτων διεκρίθη ἢ ἔφιλω-
 σόφως πρὸς τὸ θεὸς ᾧ τῶν ἰδίων βελημάτων

A videretur. Sunt qui dicant, illum
 contra Barbaros eo consilio missum es-
 se à Constantio, ut illic cum Barbaris
 dimicans interiret. Sed utrum vera
 dicant qui id asserunt, equidem ne-
 scio. Nam sorore propria illi in ma-
 trimonium data, si postea infidias ei
 struxisset, prorsus contra seipsum eas
 molitus esset. Verum hac de re sin-
 guli pro arbitrio suo iudicent. Porro
 cum Iulianus de negligentia ac socor-
 dia Ducum apud Imperatorem questus
 esset, alius missus est Magister militum,
 alacritati Iuliani egregie respondens.
 B Hunc ille Administrum nactus, fidenti
 animo cum Barbaris congressus est. Illi
 vero legatione ad eum missa, docue-
 runt Imperatoris se literis evocatos
 venisse in regionem Romanorum. Si-
 mul etiam Imperatoris literas ostende-
 bant, At Iulianus Legatum quidem con-
 jecit in vincula: conferto autem cum
 ipsis praelio, Barbarorum copias fun-
 ditus delevit, captumque eorum regem
 misit ad Constantium. His rebus pro-
 spere gestis, Augustus à militibus appel-
 latur. Cum autem imperialis deesset
 corona, unus ex stipulatoribus torquem
 quem collo gestabat, Iuliani capiti im-
 posuit. Hoc modo Iulianus ad impe-
 rium pervenit. Quæ vero deinceps ges-
 sit, utrum Philosopho conveniant, le-
 atoribus iudicandum relinquo. Nam
 neque legationem ad Constantium mi-
 sit, neque illum tanquam bene de se me-
 ritum colere perseveravit: sed cuncta
 pro arbitrio suo egit. Ac rectores qui-
 dem provinciarum mutavit. Per urbes
 autem singulas carpebat Constantium,
 literas ab illo ad Barbaros scriptas pro
 concione recitans. Quam ob causam
 à Constantio deficientes, ad illius par-
 tes se transferebant. Eodem tempo-
 re Christianæ religionis simulationem
 D prorsus abiecit. Singulas enim civita-
 tes circumiens, templa aperire, &
 simulachris sacrificare cœpit, seque ipse
 Pontificem maximum appellavit. Ita-
 que Pagani festos dies numinum suo-
 rum Gentili ritu celebrabant. Atque
 hæc agens, civile bellum commovebat
 adversus Constantium, occasiones con-
 quirens. Et quantum quidem in ipso
 erat, universa mala quæ bellum comita-
 ri solent, contigissent. Neque enim abs-
 que multorum hominum cæde, huius
 Philosophi cupiditas fuisset expleta. Sed
 Deus qui suorum ipsius consiliorum

solus est arbiter, è duobus adversariis alterum sine ullo republicæ damno ab instituto revocavit. Etenim Iuliano in Thraciis constituto, nuntiatum est Constantium diem extremum obiisse. Hoc modo Romanum Imperium tunc temporis civili bello liberatum est. At Iulianus Constantinopolim ingressus, statim inquirere animo cœpit, quoniam pacto populum demereri, ejusque benevolentiam sibi comparare posset. Ad hanc igitur rem tali usus est arte. Norat Constantium, omnibus qui consubstantialis fidem amplectebantur invisum fuisse, tum quod ipsos Ecclesiis expulerat, tum quod Episcopos ipsorum proscriptos in exilium egerat. Compertum etiam habebat, Gentiles moleste admodum ferre, quod sacrificare Diis suis prohiberentur; & optare omnibus votis, ut tempus illud sibi contingeret, quo & delubra aperirentur, & immolare simulachris liceret. Has igitur ob causas, populos utroque privatim infenso & exulcerato adversus Constantium animo esse intelligebat. In commune verò cunctos violentiam Eunuchorum, ac præsertim Præpositi illorum Eusebii rapinas agrè ferre. Cum omnibus igitur callide egit ac veteratorie. Nam alios quidem blandâ simulatione palpabat: alios beneficium afficiebat, inanis gloriæ cupiditate ductus. Omnibus porro ex æquo patefecit, quoniam animo esset erga superstitionem Gentilium. Ac primum quidem, ut Constantii in subditos crudelitatem traduceret, eumque apud multitudinem infamaret, Episcopos qui ab illo relegati fuerant, revocari jubet, & bona quæ filco addicta fuerant, iisdem restituit. Deinde familiaribus suis mandavit, ut Gentilium templa confestim aperirent. Eos autem qui ab Eunuchis injurâ affecti fuerant, res iniquè abreptas recuperare iussit. Eusebium vero Præpositum imperialis cubiculi capitali supplicio affecit, tum quod multos injuriis oppresserat, tum præcipue quod fratrem suum Gallum per ejus calumnias interemptum esse compererat. Et corpus quidem Constantii regalibus exequiis honoravit. Eunuchos vero, tonsores & coquos ejecit ex palatio. Eunuchos quidem, eo quod ipse uxorem suam amiserat, post cujus obitum aliam volebat ducere. Coquos vero, propterea quod

κερτῆς, τὸν ἕτερον τῶν ἀνταγωνιστῶν διχατῆς τῶν ἄλλων ζῆμίας ἔπαυσε τῆς ὀρμῆς· ἤρμενε γὰρ Ἰουλιανὸς αὐτὸν τὰ θρακικῶν ἔθνη, ἀπηγγέλθη τεθηκέναι κωνσταντῖνον καὶ ἔτω τὸν ἐμφύλιον πόλεμον τότε διέφηνεν ἡ ῥωμαϊκὴ ἀρχὴ κατὰ λαβὴν Ἰουλιανὸς τὴν κωνσταντινὴν πόλιν, ἐυθύς ἐσκόπει τίνα τρόπον οἰκειώσει τὰ πλῆθη, καὶ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἐνοσίαν ἔπασσε τὴν τέχνην ἐν ἑαυτῷ τοιαύτην εὐὴ ἠπίσατο κωνσταντινὸν ὑπὸ ὅλων τῶν λαῶν τῶν τὸ ὁμοῦσιν φρονούντων μισέμενον, ἐφ' οἷς τε τῶν ἐκκλησιῶν ἐλαυνόντο, καὶ ὅπως αὐτοῖς καθήκοιεν ἔπισκόπους δημεύσας ἔξωλεσεν ἐγνώσθη τε σαφῶς τὰς ἐλλυμίζοντας ἀνωμύνας, ἐφ' οἷς ἔδεν ἐκωλύοντο Ἰπιδυμῆν τε καὶ ῥε δρᾶξασ, ἐν ᾧ καὶ τὰ ἱερὰ ἀνοίγησε, καὶ ἔξῃσαι αὐτοῖς θυσίας ἀναφέρειν τὰ ἀγάλμασιν ἔτω μὴ ἐν ἑκατέρης ἰδίᾳ περὶ τὰς πρὸς τὸν ἀπελθόντα ἐγνώσκει καὶ νῆ δὲ πάντας πρὸς τὴν τῶν ἐυνέχων βίαν, καὶ τὰς πρωτοτύπας ἐυσεβείας, τὰς ἀρπαγὰς ἀχθομύνας ἐφύευσεν πᾶσιν ἐν τεχνικῶν πρὸς ἐφέρετο καὶ τὰς μὴ εἰρωνεύτο πᾶσι καὶ πρὸς τὸ κενόδοξον ἀφορῶν ἐνηργητικὴν δὲ πᾶσιν ὅπως εἶχε αὐτῷ τὴν δευτέρω μονίαν ἐδείκνυε καὶ πρῶτον μὲν, τὴν κωνσταντῆς ὁμότητα αὐτῷ τὰς ὑπερκότας διαβάλλειν, καὶ ἔξελέγχειν ὡς τὰ πρὸς αὐτῷ βελόμυρο, τὰς ἔξολεσθέντας ὅτι σκόπος ἀνακληθῆναι ἐκέλευσε, καὶ τὰς δημῶν θείας ἐσίας αὐτοῖς ἀπεδίωκε καὶ τὰ ἱερὰ τῶν ἐλλήνων ἢ τὰ ἔχοντα ἀνοίγειν, τοῖς Ἀπτηδεῖοις πρὸς ἑαυτῶν τὰς ἐπὶ τῶν ἐυνέχων ἀδικηθείας, διότι αὐτῶν βάνειν τὰ κακῶς ἀφαιρεθέντα ἐθέσσειεν ἐπὶ σέβιον δὲ τὸν πρὸς ἑαυτῶν τὰ βασιλικῶν κοιτῶν, ἐζήμωσε θανάτω, ἐμὴν δὲ διὰ τὸ πολλὰς ἠδικῆσαι ὑπὸ αὐτοῦ ἀλλ' ὅτι καὶ γάλλων τὸν ἑαυτῷ ἀδελφῶν ἀναρτίαν ἐκ τῆς ἐκείνου διαβολῆς ἐπιθάνετο καὶ τὸ μὴ σῶμα κωνσταντῆς βασιλικῶς πμῆσας, ἐκέλευσε ἐξελθεῖν δὲ τῶν βασιλείων ἐυνέχας, κερεῖς, καὶ γείρας ἐυνέχας μὲν, διὰ τὸ διπλῶς ἐλλυμέναι τῷ γαμῆν, μετ' ἣν ἀλλοῦ ἐκέπῃ ἠγάγετο μαγείρας δὲ, διὰ τὸ

λιτῆ χρεῖας διαίτη· κερεὺς δ' ἔφη, εἰς πολλοῖς
 δρεκέσει τὰς μὲν διὰ ταύτας τὰς αἰτίας
 εἰς βάλε· τῷ μὲντοι ὑπογραφεὺν τὰς πλεί-
 στας τῆ δὲ δρεχῆς ἀδραδὲς τύχη, τοῖς λοιποῖς
 αὐτῶν μισθὸν ὑπογραφείας ἐκέλευσε διδο-
 δαι· ἀειεῖλε δ' καὶ τὸν δημοσίον τῷ χρεῖων
 δρόμον, οἰταμῆμιόνων, βοῶν, καὶ ὄνων· μόνον δ'
 τῷ ἵππων τὰς δημοσίαις χρεῖαις συνεχώ-
 ρησεν ὑπεργεῖν ταῦτα δ' αὐτὸς ἐπαυῶσι μὲν
 ὀλίγοι οἱ πλείους δ' ὑπέγραψον, ὅτι πανομήνη ἢ
 ἐκ τῆ βασιλικῆς πλείους τοῖς πολλοῖς ἐγνωμέ-
 νη καὶ ἀπληξίς, ἐκαταφρόνητον ἐποίει τῶν
 βασιλείων· ἐ μὲν ἀλλὰ καὶ διανοκίερεων,
 λόγους συνέγραψε, καὶ τέρας καλῶν εἰς τῶν
 συγκλήτης βασιλῶν ἐπέδεικνυτο· μόνον δ'
 βασιλείων δὲ τῆς καίσαρος· πρῶτον δ' εἰς
 τῶν τῆς συγκλήτης βασιλῶν λόγους ἐπέδεικνυ-
 το· ἐπῆμα δ' καὶ τὰς ἀει παιδείαν ἐπέδει-
 κότας· μάλις δ' ἐ, τὰς ἐπαγγελιομύς,
 φιλοσοφείν· διὸ καὶ τὰς πανταχῆ ἡγήν ἢ
 φήμη βασιλεύοντος ἐπὶ τὰ βασιλεία, οἱ φο-
 ρεῖτες τὰς τείλωνας, πολλοὶ ἐκ τῆ γήμα-
 τος· μάλλον, ἢ ἐκ παιδείας ἐδείκνυτο·
 πάντες δ' ἦσαν βαρεῖς τοῖς χρεῖανίερον,
 ἀνδρες ἀπαλειῶνες, καὶ αἰεὶ τὸ κρατεῖν
 οἰκείμυροι τὴν ἀρησκείαν· ἔχων δ' ὁ βασι-
 λεὺς πλεονάζον ἐν ἑαυτῷ κενόδοξον, πάν-
 τας τὰς ἀει αὐτὸ βασιλεὺς ἐνωμώδησεν ἐν
 τῷ λόγῳ ὃν ἐπέγραψε καίσαρος· ἐκ τῆ
 τοιῶν τῆς κινεμύρος, καὶ τὰς τῆ χρεῖαν-
 ῶν λόγους συνέγραψε· τὸ μὲν γὰρ μαγεί-
 ρες καὶ κερεὺς ἐκβαλεῖν, φιλοσόφους ἔργον,
 ἐ μὲν βασιλέως τὸ δ' διασύρειν ἢ σκώπην,
 ἐπέφίλοσοφους, ἀλλὰ μὲν ἐδὲ βασι-
 λέως ἀμφοτέροι γὰρ πᾶσαν λοιδορίαν καὶ
 βασιλείαν ὑπερβέβηκασί βασιλεῖ μὲν γὰρ
 εἰς τὴν φιλοσοφείν, ὅσα ἀεὶς ὡφροσυνῶν
 ὄρα· φιλοσοφῶν δ' εἰ πάντα τῶν βασιλείων
 μιμήσασθαι, διαπεσεῖται τὸ σκοπεῖν ἀει
 μὲν δὲ ἰταλιανὲ τὸ βασιλέως, γήγους τὸ αὐτὸ
 καὶ παιδεύσεως καὶ ἡθους, καὶ ὅπως ἐπὶ τὴν
 βασιλείαν παρήλθεν, τοσαῦτα ὡς ἐν ἐπι-
 φρομῇ εἰρήστω.

A tenui ac simplici cibo uteretur. Ton-
 sores denique, quia unus, ut aiebat,
 tonsor sufficit plurimis. Has igitur ob
 causas hujusmodi hominum genus pa-
 latio expulit. Jam vero ex Notariis
 plurimos ad pristinam conditionem
 redegit. Reliquis salarium Notario con-
 gruens dari præcepit. Sed & publicum
 cursum qui publicis necessitatibus inter-
 viebat, sustulit; mulorum scilicet, boum
 & asinorum: solum equorum cursum
 ejusmodi necessitatibus ministrare per-
 mittens. Hæc ejus acta laudantur à
 paucis: sed plures sunt qui vituperent,
 eo quod sublata regiarum opum magni-
 ficentiâ, quæ vulgi animos in admira-
 tionem rapit, vile & contemptui ob-
 noxium reddidisset imperium. Porro
 noctu vigilans, orationes scribebat,
 easque postea procedens ex palatio in
 Senatu recitabat. Quippe ex Impera-
 toribus qui à Iulio Cæsare ad nostram
 usque ætatem regnarunt, solus hic &
 primus orationes in Curia recitavit. Et
 studiosos quidem disciplinarum omni-
 um honorabat: sed eos præcipue qui
 Philosophiam profitebantur. Proinde
 famâ hujus rei exciti omnes qui ubi-
 que erant Philosophi, gestientes in pa-
 latium confuebant: qui pallium ges-
 tantes, plerique habitu magis quàm
 doctrinâ conspiciebantur. Graves
 porro ac molesti omnes erant Christia-
 nis, utpote impostores, & qui Impera-
 toris religionem perpetuò amplecte-
 rentur. Cæterum cum Imperator ina-
 nis gloriæ morbo supra modum labora-
 ret, cunctos ante se Imperatores per-
 strinxit in eo libro, quem inscripsit Cæ-
 sares. Eodem animi morbo impulsus,
 contra Christianos etiam scripsit. Et
 quidem quod coquos ac tonsores ex pa-
 latio ejecit, Philosophi id opus fuit,
 non Imperatoris. Quod vero infama-
 re alios ac probris incessere instituit,
 non jam Philosophi, sed neque Impera-
 toris istud fuit. Utrique enim istorum
 ab omni obtreccatione & invidia sunt
 alieni. Et Imperatori quidem philoso-
 phari licet, in eis tantum quæ ad mo-
 destiam ac temperantiam pertinent.
 Philosophus vero, si cuncta quæ Impe-
 ratoris propria sunt, imitari voluerit, à
 scopo aberrabit. Sed de Iuliano, de-
 que ejus genere, & institutione atque
 indole: denique qua ratione ad Impe-
 rium pervenerit, strictim hæc dicta sunt.